

UVOD

Polovinom 2002. godine započela je ubrzana reforma krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, koja je završena 01.03.2003. godine donošenjem i stupanjem na snagu Zakona o krivičnom postupku BiH, Krivičnog zakona BiH i Zakona o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka BiH.

Republika Srpska, Federacija BiH i Brčko Distrikt BiH su istovremeno krenuli u postupak usaglašavanja, harmonizacije svojih krivičnih zakonodavstava sa zakonodavstvom na državnom nivou. Centralno mjesto završene zakonodavne reforme pripada Zakonu o krivičnom postupku BiH (ZKP BiH), jer su najznačajnije promjene učinjene u krivično-procesnoj oblasti, preuzeta su i proširena neka zakonska rješenja iz Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta BiH ("Sl. Glasnik Brčko Distrikta BiH" br. 7/2000 od 30.11.2000.godine), koja se prvi put uvode na ovim prostorima: istraga tužioca, direktno i unakrsno ispitivanje, potvrđivanje optužnice, izjašnjenje o krivici, sporazum o priznanju krivice, prethodni prigovori, postupak izdavanja kaznenog naloga, održavanje glavnih pretresa i donošenje odluka pred drugostepenim sudom bez mogućnosti vraćanja predmeta na ponovni prvostepeni postupak..., ali uvedena su i potpuno nova zakonska rješenja: davanje imuniteta svjedoku od strane tužioca, posebne istražne radnje tužioca, određivanje pritvora sa vremenskim ograničenjima kroz sve faze postupka, ispitivanje prvostepenih presuda samo u granicama žalbenih navoda, samo jedan vanredni pravni lijek – ponavljanje postupka, postupak protiv pravnih lica.

Praktično, usaglašeni Zakoni o krivičnom postupku entiteta (ZKP RS i ZKP FBiH) i Brčko Distrikta BiH (ZKP BDBiH) su specifična varijanta ZKP BiH pa su osnovna načela, osnovni pojmovi, faze krivičnog postupka, osnovni krivično-procesni instituti, drugostepeni i posebni postupci identični. Komparativna analiza postupka optuživanja i presuda bez suđenja pokazuje da su svi krivično-procesni zakoni prihvatili ista rješenja koja su najdirektnije uticala na povećanje efikasnosti i ekonomičnosti postupka, uz obavezno poštovanje svih prava optuženog, kao osnovnog krivično-procesnog subjekta.

Predmet ovog stručnog rada je analiza i elaboriranje aspekata odbrane osumnjičenog prema novom Zakonu o krivičnom postupku BiH, odnosno elaboriranje novouvedenih procesnih ustanova u procesnom-krivičnom zakonodavstvu BiH.